

ધોરણ : 7

ગુજરાતી

પાઠ : 15

આ ભાગા આ !

અભ્યાસ / સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

Sem : 2

અભ્યાસ

પ્રશ્ન: 1 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો
ઉત્તર શોધી તેનો કમ-અક્ષર પ્રશ્નની સામેના માં લખો:

- (૧) લેખક અને બીજા સૌ મોચીને મામા કહેતા. કરણ કે ..
- (૨) એ સામાન્ય હતું.
- (૩) લેખકની બા તે ગામનાં જ હતાં.
- (૪) લેખક મોસાળમાં રહેતા હતા.
- (૫) મોચી ખરેખર લેખકના મામા હતા.

(૨) આવ, ભાણા આવ ! પાઠમાં ...

- (ક) બૂટ બનાવવાની માથાકૂટ છે.
- (ખ) ફુદામામા ધક્કા ખવડાવે તેની વાત છે.
- (ગ) બૂટ ઓવાઈ જવાની વાત છે.
- (ધ) બૂટ બનાવવાની બાબતમાં હાસ્ય સરજાયું છે.

૩

(3) પરિવારમાં લેખકના બૂટ માટે સર્વાનુમતે નક્કી થતું કે ..

(ક) બૂટ નવા જ બનાવવા.

(ખ) દુદામામાને ત્યાં જ બૂટનું માપ આપવું.

(ગ) બૂટ રિપેર કરાવી દેવા.

(ધ) બૂટ ખરીદવા જ નહિ.

૫

(4) આ પાઠમાં ‘પરમાણું’ એટલે ..

(ક) બૂટ (ખ) માપ (ગ) પરિણામ (ધ) બૂટની દોરી

પ્રશ્ન: 2 નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો:

(1) કયા પ્રસંગને લઈ લેખક શૈશવનાં સંસ્મરણોમાં સરી પડ્યા?

➤ લેખકે નાના પુત્ર અફઝલને બૂટ લેવા બસો સિતેર રૂપિયા આપ્યા. તે બૂટ - મોજાં લઈ આવ્યો. આથી તે આનંદ અને ઉત્સુકસમાં હતો. અફઝલ બૂટ - મોજાં પહેરી સ્કૂલે જવા રવાના થયો. - આ પ્રસંગને લઈ લેખક શૈશવનાં સંસ્મરણોમાં સરી પડ્યા.

(2) પરિવારના સભ્યોની મિટિંગ ક્યારે મળતી? એમાં અંતે શો નિર્ણય થતો?

➤ લેખકને પોતાના બૂટ ખરીદવાનો પ્રશ્ન સમગ્ર પરિવારના સભ્યો માટે જટિલ સમસ્યા બની જતો. લેખક પ્રથમ ભાઈ-છોડુભાઈ, પણી અમીનાબહેન, પણી બા સમક્ષ રજૂઆત કરતા. છેવટે વાત બાપુજીને જણાવતા. કોઈ આ બાબત પર લક્ષ આપતું નહિ. છેવટે પરિવારના સભ્યોની મિટિંગ મળતી.

મિટિંગમાં લેખકને બૂટ અપાવવાનો સૈદ્ધાંતિક
સ્વીકાર થતો; પછી પરિસ્થિતિની સમીક્ષા થતી. ત્યારબાદ
સર્વાનુમતે નક્કી થતું કે જુના બૂટ, રિપોર્ટ કરાવી, ફાટ્યા હોય
ત્યાં શીંગાડો મરાવી, નવી સગથળી નંખાવી, પાલીસ કરાવી,
જોનાર ઓળખી ન શકે તેવા બૂટ નવા જેવા બનાવી દેવા.

(3) દુદમામાએ લેખકના બૂટ બનાવવા માટે કઈ કઈ વિગતો મેળવી?

➤ દુદમામાએ લેખકના બૂટ બનાવવા માટે આ વિગતો મેળવી:
બૂટ લાલ રંગના કે કાળા રંગના કરવા છે? વાધરીવાળા કે
વાધરી વગરના બનાવવા છે? અણીવાળા કરવા છે કે ગોળ
કરવા છે? આ વિગતો મેળવી દુદમામાએ એક બાજુ
લખાવેલા અને બીજું બાજુ કોરા કાગળ ઉપર લેખકનો પગ
મુકાવી, તેના પગનું માપ લીધું.

(4) ભાણા(લેખક)ને દુદમામા પર શા માટે ખીજ ચડતી?

➤ લેખકે (ભાણાએ) દુદમામા પાસે નવા બૂટ સિવડાવવા
પગનું માપ આખ્યું હતું. દુદમામા અનેક બહાનાં કાઢતા.
લેખકને અનેક ધક્કા ખવડાવ્યા છતાં દુદમામા ભાણાને
શાંતિશી, સ્વસ્થતાશી સમજવતા રહ્યા. બહાનાં કાઢીને ધક્કા
ખવડાવતા રહ્યા. તેશી ભાણાને દુદમામા પર ખીજ ચડતી.

(5) 'મારા કર્મે લઘું કશીર' એમ લેખક શા માટે કહે છે?

➤ લેખકને નવા બૂટ લેવાની ઈચ્છા છ. કુટુંબના સત્યો જીના બૂટને રિપોર કરાવીને, પહેરવાનું સૂચન કરે છ. લેખકની ઈચ્છા અધૂરી રહે છ, તેથી લેખક 'મારા કર્મે લઘું કશીર' એમ કહે છ. વ્યક્તિએ જ્યારે ઉત્તમ વસ્તુની આશા રાખી હોય પણ તેને હલકી વસ્તુ મળે ત્યારે આમ વપરાય છ.

પ્રશ્ન: ૩ કોસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી,
ખાલી જગ્યા પૂરો:

(જટિલ, કથીર, માગણી)

- (1) વડીલો પાસે વિધિસર માગણી રજૂ કરવી પડતી.
- (2) સમગ્ર પરિવાર માટે એ જટિલ સમસ્યા બની જતી.
- (3) મારા કર્મે લઘ્યું કથીર.

પ્રશ્ન: 4 નીચેના શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્યો બોલો :

- (1) વિનયપૂર્વક (2) વિધિસર (3) નિર્ણય (4) વ્યવસ્થિત
(5) પરમાણું

(1) ભાવિને એના પિતાજી આગામ વિનયપૂર્વક પોતાની
માગણી રજૂ કરી.

(2) લગ્નની વિધિસર શરૂઆત ત્રણ વાગ્યા પછી થશે.
(3) આબુ જવા અંગે અમે હજુ નિર્ણય લીધો નથી.

- (4) સમજદાર ગૃહિણી પોતાના ઘરને વ્યવસ્થિત રાખે છે.
- (5) મોચી બૂટ કે ચંપલ સીવતાં પહેલાં પગાનું પરમાણું લે છે.

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન: 1 નીચેના દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર એક-એક વાક્યમાં આપો:

(1) લેખકને બૂટ માટે ઘરમાં કોણી કોણી પાસે રજૂઆત કરવી
પડતી?

➤ લેખકને બૂટ માટે ઘરમાં પ્રથમ ભાઈ-છોટુભાઈ, પણી
અમીનાબહેન, પણી બા પાસે અને છેલ્લે બાપુજી પાસે
રજૂઆત કરવી પડતી.

(2) લેખકના મતે બૂટ પહેરવાના ક્યા ક્યા પ્રસંગો ગણી શકાય?

➤ લેખકના મતે આ પ્રસંગો બૂટ પહેરવા માટેના ગણી શકાય :
સાતમ - આઠમનો મેળો, તરણેતરનો મેળો, ગણેશોત્સવ, નવરાત્રિ,
લગ્નંગાળો, શાળાનાપ્રવાસો.

(3) લેખક ક્યારે ફીલાફડ થઈ જતા?

➤ નવા બૂટને બદલે, કુટુંબીજનો જૂના બૂટને નવા જેવા બનાવી
દેવાનો નિર્ણય લેતા ત્યારે લેખક ફીલાફડ થઈ જતા.

(4) લેખકની ખુશીનો પાર ક્યારે ન રહ્યો?

➤ બાપુજીએ જ્યારે નવા બૂટ માટેની માગણી મંજૂર કરી ત્યારે
લેખકની ખુશીનો પાર ન રહ્યો.

(5) લેખકની આકરી તપશ્ચર્યાનો અંત ક્યારે આવ્યો?

➤ દુદામામાનાં અનેક બહાનાં તેમજ લેખકના અવિરત ધક્કાને
અંતે આઠ મહિને જ્યારે લેખકને બૂટ મળ્યા ત્યારે એમની
આકરી તપશ્ચર્યાનો અંત આવ્યો.

પ્રશ્ન 2. 'મારો યાદગાર પ્રસંગ' વિષય પર દસેક વાક્યો લખો.

➤ ગયા વર્ષે પ્રજાસત્તાકદિને અમારા 'વિકાસ વિદ્યાલય'નો હીરક મહોત્સવ ઉજવવામાં આવ્યો હતો. એમાં અમદાવાદ મહાનગરપાલિકાના મેયરસાહેબ મુખ્ય અતિથિ તરીકે ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. મેયરશ્રી આવ્યા એટલે અમારા વિદ્યાલયના વિદ્યાર્થીઓની બેંડ પાર્ટીએ બેંડના મધુર સૂરોથી તેમનું ભવ્ય સ્વાગત કર્યું. ત્યારપછી મેયરશ્રીના વરદ હસ્તે ધ્વજવંદન થયું. તેમણે નાનકડું પ્રેરક પ્રવચન કર્યું. પછી પારિતોષિક વિતરણ-

સમારંભ યોજવામાં આવ્યો હતો. તેમણે 'શ્રેષ્ઠ સ્કાઉટ કુડેટ'નો
ચંદ્રક પોતાના હાથે મારા શર્ટ પર લગાડ્યો. આ વિધિ કરતી
વખતે તેમણે મારા માથા પર પ્રેમથી હાથ ફેરવ્યો. ત્યાં ઉલેલા
કુમેરામેને આ સુંદર દૃશ્ય કુમેરામાં ઝડપી લીધું. એ મારા
જીવનનો એક યાદગાર પ્રસંગ હતો.

પ્રશ્ન: 3 'મારા કર્મે લઘ્યું કથીર' પંક્તિ પાઠના આધારે સમજવો.

➤ દુદામામા લેખકને બૂટ બનાવી આપવા વાયદા કરતા. વાયદા પ્રમાણે લેખક દુદામામા પાસે બૂટ લેવા જતા, પણ તેમને વાયદા પ્રમાણે બૂટ મળતા નહોતા. લેખક હતાશ થતા હતા. પોતાની ઈચ્છા કે અપેક્ષાથી સાવ ઉલટી પરિસ્થિતિમાં પોતે મુકાતા હતા. નસીબ કે ડગલાં દૂર હોય એવું તેમને લાગતું હતું. તેથી હતાશ થઈને કહ્યું, 'મારા કર્મે લઘ્યું કથીર.'

પ્રશ્ન: 4 સૂચવ્યા મુજબ કરો :

(1) આ પાઠમાં આવતા અંગ્રેજી શબ્દોની યાદી કરો.

➤ આ પાઠમાં આવતા અંગ્રેજી શબ્દો :

મીટિંગ, રિપેર, ટાઇફોન્ડ, પ્રોજેક્ટ, સ્ટેશન, પેન્સિલ,
ફેશન વગેરે.

(2) આ યાદીમાં આપણે વ્યવહારમાં જે અંગ્રેજી શબ્દો
બોલીએ છીએ, એ શબ્દો ઉમેરો.

➤ આપણે વ્યવહારમાં આ અંગ્રેજી શબ્દો બોલીએ છીએ :
ટેબલ, સ્ટોર્સ, આઇસ્ક્રિમ, કિચન, ગોસ, સ્ટવ, પેપર,
નોટબુક, સેન્ડલ્સ વગેરે.

(3) આ યાદીના અંગેજ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ શોધો.

➤ મીટિંગ

- મુલાકાત, બેઠક

રિપેર

- સમારકામ

ટાઇફોઈન્ડ - આંતરડાનો રોગ, તાવ

પ્રોજેક્ટ

- યોજના

સ્ટેશન

- રેલગાડીનું વિરામસ્થાન

પેન્સિલ

- સીસાપેન

ફેશન

- રીતભાત, ટબ

ટેબલ	- મેજ
સ્ટોર્સ	- ક્રોનિક, ફુકાન
આઇસકીમ	- દૂધની એક વાનગી
કિયન	- રસોડું
ગોસ	- વાયુ
સ્ટવ	- કેરોસીનથી ચાલતી સગડી
પેપર	- કાગળ
નોટબુક	- નોંધપોશી
સેન્ડલ્સ	- જોડાં

(4) આ અંગેજ શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્યો બનાવો.

મીટિંગ : આજે કંપનીના હોદ્દેદારોની અગત્યની મીટિંગ છે.

રિપેર : મેનેજરે ખુરશી-ટેબલ રિપેર કરાવ્યાં.

ટાઇફોન્ડ : પટાવાળાને ટાઇફોન્ડ થયો હોવાથી તે આવ્યો ન
હતો.

પ્રોજેક્ટ : હોદ્દેદારો ફેશન ડિઝાઇન અંગેના પ્રોજેક્ટ ઉપર
ચર્ચી કરવાના હતા.

સ્ટેશન : સ્ટેશન ઉપર વડોદરા જતી ગાડી હમણાં જ
આવી.

પેન્સિલ : કંપની હવે પેન્સિલ ઉત્પાદન અંગે પણ વિચારી રહી
હતી.

ફેશન : અહીં ફેશન ડિઝાઇનનો કોર્સ ચાલે છ.

(5) આ બધાં વાક્યો એક પ્રસંગસ્વરૂપે લખી વર્ગમાં રજૂ કરો.

➤ આજે કંપનીના હોદ્દેદારોની અગત્યની મીટિંગ છ. મેનેજરે ખુરશી-ટેબલ રિપોર્ટ કરાવ્યાં. પટાવાળાને ટાઇફોલ્ડ થયો હોવાશી તે આવ્યો ન હતો. હોદ્દેદારો ફેશન ડિઝાઇન અંગેના પ્રોજેક્ટ ઉપર ચર્ચા કરવાના હતા. અહીં ફેશન ડિઝાઇનનો કોર્સ ચાલે છ. કંપની હવે પેન્સિલ ઉત્પાદન અંગે પણ વિચારી રહી હતી.

પ્રશ્ન: 5 નીચે આપેલાં વાક્યોમાંથી દર્શક વિરોધણો શોધીને

લખો :

(1) એ બજારમાં મેં બૂટ માટે ખૂબ ધક્કા ખાધા છે.

- એ

(2) બાપુજીની પરવાનગીથી મેં એ જોડાં સોમાને આપ્યા. - એ

(3) હજુ આ ગાડીમાંથી અમે ઉત્તર્યી જ છીએ.

-

આ

(4) મોરે ઈ મોરે!

**પ્રશ્ન: 6 આ પાઠમાંથી 'મ' મૂળાક્ષરથી શરૂ થતા સાત શબ્દો
શોધો. આ શબ્દોને શબ્દકોશના કુમમાં ગોઠવો :**

- મોજાં, માનસ, માગણી, મંગળ, મેડો, મિત્ર, મેળો
શબ્દકોશના કુમમાં :
મંગળ, માગણી, માનસ, મિત્ર, મેડો, મેળો, મોજાં

THANKS

SUBSCRIBE

A red rectangular button with white text. On the left is the YouTube play button icon. To its right is the word "SUBSCRIBE" in a bold, white, sans-serif font. To the right of that is a white bell icon with a small orange play button symbol inside it. A small white cursor arrow points towards the bell icon.